

Олена ЦИМБАЛЮК

ВОЛОДИМИР БЕЦЬ — ХУДОЖНИК, СКУЛЬПТОР, ПЕДАГОГ: СПОГАДИ ПРО ЧАСИ І ПОДІЇ

У статті запропоновано спогади про основні періоди життя львівського художника Володимира Беця. Це — юність, яка припала на важкі часи Другої світової війни, здобуття художньої освіти в період сталінщини, робота і творчість в епоху ідеологічного тиску радянської системи.

Ключові слова: спогади, навчання, війна, радянська армія, Тернопіль, Шили, Лисичинці, художня освіта, скульптура, живопис, учні.

© О. ЦИМБАЛЮК, 2012

ISSN 1028-5091. Народознавчі зошити. № 5 (107), 2012

Незалежна Україна увійшла у нове тисячоліття, переборнувши ще одну сторінку своєї історії, написану неоднозначним, складним, яскравим ХХ ст., яке залишило свій слід у літературі, мистецтві, філософії, політиці. Особливо складного забарвлення набули суспільні процеси у житті нашого народу періоду панування радянської ідеології. Безцінними є спогади учасників тогочасних подій, завдяки яким нині з висоти віків сприйняття історичних реалій наповнюється теплом т. зв. людського фактору, особистих переживань. Без них важко до кінця зрозуміти творчі емоції художників, більша частина життя яких пройшла в складних й неоднозначних умовах радянського режиму, що захопив Західну Україну майже на півстоліття.

Серед митців старшого покоління, які формували мистецьке середовище Львова у повоєнні десятиріччя, є ім'я, відоме у художніх колах, натомість не дуже висвітлене у літературі [1, с. 13]. Це — Володимир Бець, член НСХУ з 1974 р., роботи якого можна знайти у різних куточках галицької землі, а його учні, в яких художник вкладав тепло своєї душі, свого серця, тепер самі лишають свій слід на землі.

Згадане покоління митців творило в умовах психологічного та фізичного тиску тоталітарної системи, дикої для сусідніх європейських цивілізованих держав [2, с. 71—75, 78—79, 80—81]. Метою нашої статті є збереження деяких особистих спогадів митця про цю історичну епоху, особливості якої часто є незрозумілими для сучасного молодого покоління художників в сенсі життя і творчості. Записані спогади художника впродовж весни та літа 2010 року.

Володимир Бець народився 30 листопада 1925 р. в мальовничому селі Лисичинцях колишнього Збаразького повіту Тернопільського воєводства в селянській родині Беців — Андрія та Ганни (з дому Гевко). Початкову освіту Володимир отримав у місцевій школі, неповну середню освіту — у Новосільській школі, яку закінчив 1941 р., і, починаючи з 1943 р., півроку відвідував Бережанську гімназію. Але й молодого гімназиста зачепила війна: 5 квітня 1944 р. він був мобілізований на боротьбу із фашистською Німеччиною, коли радянська армія вступила на Тернопільщину.

Восени 1944 р. В. Беця направили у місто Жешув (Польща), де під керівництвом художників, які мали вищу освіту, в основному — випускників Студії військових художників ім. М.Б. Грекова — проводилось виконання агітаційно-пропагандистських робіт на всій

Друзі і колеги біля творчих майстерень по вулиці Карпатській у Львові (зліва направо): Іван Тітко, Володимир Бець, Петро Кулик, Василь Одрехівський, Лука Біганич, архітектор Володимир Блюсюк. Середина 1960-х років

території правобережної Польщі. Служив Володимир в межах Сандомирського плацдарму, який був на лівому березі Вісли, й далі з наступаючою радянською армією просувався в напрямку Німеччини.

Спогади про війну. Ще й досі художник пам'ятає військові шляхи, запружені місцевими людьми. При наступі у населених пунктах, які звільнялись радянською армією від німецької, зустрічались біженці з Варшави, які покинули місто після повстання. Варшавське повстання відбулось з ініціативи Польського еміграційного уряду, але Сталін не віддав наказу про його підтримку. Мужчин забирали до таборів, а жінки з дітьми пробирались по всій піднімецькій Польщі, адже за наказом Гітлера Варшаву було вщент знищено.

В Сандомирі збудували великий міст через Віслу довжиною у 1200 м для танків вагою до 60 т, туди ж, до відкриття мосту, привезли портрет Сталіна. Однак виявилось, що в окремих місцях портрета ґрунт зсипався, і портрет у такому стані неможливо було встановлювати. В. Бець викликав замполіт і наказав перемалювати портрет за тих кілька днів, що залишились до відкриття, хоча малювати вождів можна було лише за спеціальним дозволом. Довелося (під постійним обстрілом німецької дальнобійної артилерії) наново малювати портрет вождя.

Якось політрук запитав художника, чому він не відправив додому жодної посилки з дарунками родині: фактично нагробованими у німців посудом, одягом, тканинами, радіоприймачами, годинниками та іншим крамом. Володимир Бець відповів, що його батьки не

потребують того, що вони все мають. Натомість почув: «Обязательно отправь старичкам, а то я скажу, чтоб другие отправили!». Посилку відправив, але вже в селі її «почистили», забрали спідницю для матері.

Частина, в якій служив Володимир Бець, звільняла Польщу по лінії Пьотркув — Волав. Художник брав участь, зокрема, у дуже запеклих боях на вулицях Ноймарта, Дойчлісса, Вроцлава. Війна закінчилась, а у Вроцлаві ще точилися бої. Центр міста німці підірвали, там зробили аеродром, на який сідали літаки просто з Берліна. Запама'ятався автобудівний завод, на якому було особливо складно, сапери радянської армії повзли під кулеметним прикриттям і тягнули на спинах ящики з руйнівним толом, підставляли його до будинків...

Полковник, командир частини, яка облаштувала цвинтар для загиблих під Вроцлавом офіцерів, викликав В. Беця і доручив підготувати ескізи загального виду цвинтаря, на якому мало бути поховано кілька тисяч радянських офіцерів (німецькою це містечко називається Бреслау, було це впродовж лютого-березня 1945 р.). На акварельному папері було зображено загальний вигляд майбутнього цвинтаря. Проект затверджував політвідділ фронту, виконав його архітектор, прізвища якого п. Володимир не пам'ятає. Вже пізніше, після війни, в клубі Нового села (Тернопільщина), В. Бець бачив фотографії того цвинтаря: це п'ять колон, які тримали п'ятикутну зірку, перед кожною з них стояло по гарматі, знизу по центру — піраміда з урною як символ праху загиблих, та чотири танки. На цвинтар вели два входи, і на вхідних пілонах по кутах цвинтаря — теж по два танки. На спорудженні цвинтаря працювало кілька тисяч німецьких цивільних, в основному — жінки.

Враження від побаченого та пережитого, від того, що зробила війна з землею, з людьми, Володимир Бець пізніше передав у своїх творчих композиціях. З армії В. Бець був демобілізований вже у 1948 р., з міста Ковеля, досвідченою дорослою людиною, але без професійної освіти.

Освіта. Здобувати фах Володимир Бець вирішив художній, адже, незважаючи на те, що був самоуком, став вже впізнаваним митцем у своєму селі та його околицях. Розпочати навчання завадила відсутність документів. Батько всі документи про середню освіту попавив, а на запитання сина відповів: «А знаєш, що тут робилося? Одні приходили вдень,

Бій за Тернопіль. 1983—1985 рр. Полотно, олія, 3 x 1 м

а другі — вночі, і всі щось шукали, і по шафах, і по коморах. А в тебе були різні шкільні свідчення: і польські, і українські, і радянські (за 5—6 класи), і німецькі. Я боявся...».

На підставі довідки про закінчення семирічки (неповна середня освіта), яку Володимир отримав у райвно, він зміг вступити до Львівського училища декоративного мистецтва ім. І. Труша на відділ живопису, де закінчив два курси і одночасно вечірню середню школу. Взагалі його хотіли зарахувати відразу на третій курс навчання, оскільки він мав великий практичний досвід, співпрацював із високопрофесійними художниками зі студії ім. Грекова. Фактично професійна підготовка була на належному рівні ще до вступу до училища. Але через відсутність документів про середню освіту доволі молодого абітурієнта він не міг перескочити два перші курси науки. Навчання в художньому училищі полегшило вступ у вищий навчальний заклад (1950 рік) — Львівський інститут прикладного і декоративного мистецтва (ЛДПДМ).

Серед абітурієнтів був дуже великий конкурс, оскільки у Львові вступні іспити тоді були у вересні, а у всіх вузах країни — в серпні, і всі, хто не став студентом у Москві, Ризі, Києві, Харкові, пізніше поступали в ЛДПДМ. Серед усіх відділів інституту найменший конкурс був на відділі скульптури, і Володимир Бець подав туди заяву на вступ. Незважаючи на те, що з глини ліпив вперше в житті, екзаменаційна робота була оцінена позитивно, а з рисунку отримав відмінні оцінки. Специфіка обраного фаху обумовлювала шестирічний курс навчання.

Версія Беця щодо виникнення художнього інституту у Львові: «Косівське мистецько-виробниче об'єднання «Гуцульщина» у 1947 році подарувало Сталіну «робочий кабінет» — комплект меблів, які я бачив «на свої очі». «Вождю народів» повідомили, що гуцули прислали йому «робочий кабінет», і він зацікавився, хто такі гуцули. Йому пояснили, що це гірські мешканці Карпат. Коли Сталін побачив ці меблі, то вони йому сподобались, і він запитав, де вони навчилися таке робити? Йому розповіли, що у гуцулів знання різьбярства та меблевих конструкцій передаються з покоління в покоління. Сталін сказав: «Надо им сделать институт, позаботьтесь об этом». Як відомо, Сталін, як всі диктатори, не любив зволікань, і в Україну пішло його розпорядження відкрити у її західній частині вищий навчальний художній заклад».

Можливо, ця версія проливає трохи світла на ситуацію, коли студенти і викладачі художнього закладу знаходились під постійним ідеологічним контролем, переслідувались, зазнавали репресій, зрозуміліше стає, чому насаджувалось обов'язкове прославляння радянської системи засобами мистецтва. Адже в умовах тоталітарної системи інститут став «кузнею мистецьких кадрів», осередком «оновленого краю», в якому відбувся «розквіт мистецтва соціалістичного реалізму» [4]. Нині, у зовсім іншій політичній ситуації, треба вчитись розуміти художників, яким тоді час від часу для того, щоб вижити, прогосудуватись, таки доводилось виконували окремі ідеологічні замовлення «єдиної партії та уряду».

Отже, зимою 1947 р., власне, з другого семестру, студентів п'ятого курсу Львівського училища деко-

Роботи Володимира Беця в його творчій майстерні

ративного мистецтва ім. І. Труша звільнили від виконання диплому і зарахували на I-й курс ЛДПДМ. Директор училища Геннадій Артемович Леонов став ректором, а викладачі — водночас викладачами інституту, чого вони цілком заслуговували. Їх рівень був надзвичайно високим, більшість з них здобули освіту за кордоном: В. Манастирський, Р. Сельський, Г. Розмус, М. Федюк (мав диплом Мюнхенської академії)... На той час були два перші курси: «А» — зимовий набір; «Б» — літній набір. Перший випуск інституту 1953 р. теж був подвійним — зимовий та літній.

Навчання було ускладнене через брак аудиторій, в одних і тих приміщеннях займалися студенти училища та інституту. (З приходом радянської влади залізничний технікум забрав дві третини приміщення художнього училища. Це пояснити можна, мабуть, тим, що тоді міністром залізничного транспорту був Каганович. Училищу пропонували тоді досить «гарний» будинок у Стрийському парку, але директор не погодився) [3, с. 41—42].

Студенти, за словами В. Беця, «...мали страшенне бажання вчитись». Для поглиблення отриманих в училищі знань Володимир додатково багато читав фахової літератури.

Коли В. Бець їздив до Косова на переддипломну практику, довідався, що відомий кабінет для Сталіна виготовлений місцевими ремісниками. Пізніше, в Москві, в музеї ім. Пушкіна серед дарунків Сталіну, Володимир побачив роботу косівських майстрів і був вражений високим рівнем їхньої майстерності.

Коли В. Бець вчився на другому курсі інституту (1951 р.), то на 20 днів до Москви і ще на 10 днів до Києва було відправлено цілий поїзд студентів і викладачів з 13-ти вузів Львова із пізнавально-агітаційною програмою. (Зокрема, в Києві перед ними виступав другий секретар ЦК КПРС Нестеренко). Там Володимир почув від одного педагога про полабських слов'ян, які проживали по Ельбі, що полабською звучить як Лаба. Гітлерівський режим заборонив підтримку полабської культури та освіти. Пояснення цьому можна знайти ще у середньовічні часи. А Володимир ще під час війни спілкувався з полабами, вони говорили про себе: «Ми — сорби». (Їхнє головне місто — Бауцен, полабською Будешен, є їх неофіційна столиця...).

Серед одногрупників п. Володимира, а всього у групі вчилось восьмеро, були Емануїл Мисько, Михайло Блаватний, Степан Дзиндра, Петро Мазур, одесит Михайло Нарузецький, Микола Щербаков, Вік-

тор Книшов. Закінчив інститут Володимир Бець на відмінно, єдиний в групі отримав диплом з відзнакою, здобувши професійну освіту в царині скульптури. Запрошений був на роботу до Тернопільського обласного товариства художників.

Спогади про творчість. Розпис церкви у селі Лисичинці (Тернопільщина). У 1957 р., на другий рік після закінчення ЛДПДМ, коли молодий художник був вдома, у рідному селі, батько звернувся до нього з проханням, чи не погодився би він «розмалювати» церкву св. Василя. Цю церкву запроектував архітектор Василь Нагірний, така ж сама церква була збудована в Гнилицях, за його ж проектом, але трохи більша. Авторами розпису були два Романи — художники 1930-х рр., Сельський і Турин. Церква була збудована 1900 р. з лисичанського каменю, підлога викладена з тербовлянського. Але через те, що при будівництві не зробили гідроізоляції, грибок «з'їв» плити так, що їх можна було проткнути пальцем. З часу розпису до 1957 р. зображення дуже постраждали від грибка, і треба було їх обов'язково реставрувати. Церковний іконостас зберігся, його вирізав майстер Гевусь з Добромірки, ікони згаданих майстрів також збереглися. Хоча за фахом В. Бець був скульптором, на прохання батька погодився, адже за церкву прийшли просити люди, односельці.

Привезені з Тернополя майстри, до яких при потребі долучались помічники, весь тиньк всередині церкви збили й наново поклали на 3—4 м догори. Пропозицію В. Беця нанести на стіну спочатку смолу, покласти на неї сітку і вже зверху тиньк — не прийняли, бо було б дорожче. Володимиром Бецьом було зроблено наступні олійні розписи на стінах:

- лівий долішній бік, присвячений княгині Ользі і князю Володиміру Великому, Хрещенню Русі на Київських горах;

- правий бік, присвячений Кирилові, Мефодієві і Воздвиженню Чесного Хреста;

- чотири купольних зображення Страстей Христових: «В'їзд в Єрусалим», «Поцілунок Юди», «Дорога на Голгофу» та круцифікс, хрест з головою розп'ятого Ісуса в оточенні ангелів (задум за мотивами розписів В. Васнецова у Володимирському соборі в Києві);

- в захристії — над престолом зверху Господь Саваоф, по праву і по ліву сторони Різдва і Воскресіння Ісуса Христа;

- в дитинці — чотири євангелісти Матвій, Лука, Марко та Іоан, Богородиця з Ісусом, виконані в стилі художника Й. Куриласа. Кожний євангеліст трактований символічно: Лука — в образі вола, Марко — в образі лева, Іоан — в образі ангела, Матвій — в образі орла.

На жаль, зображення з текстом церковного гімну (музика М. Лисенка) було замальоване синьою фарбою за вказівкою Тернопільської Православної Єпархії (Московського Патріархату).

У 1959 р., до правління творчої спілки в Тернополі, де працював В. Бець, прийшло повідомлення про його участь у розписі лисичиницької церкви. Відповідно, приїхала комісія з Києва, у складі якої були художники, і яка постановила: за участь у розписі культової споруди звільнити В. Беця з роботи. З ініціативи сільської місцевої влади, члена комуністичної партії Бурич та голови сільради Пирога розписи були знищені, ікони випалені вогнем. Намір перетворити церкву в музей так і не був здійснений. (В церкві св. Василя не правилось аж до 1988 року).

Розпис клубу в Шилах. В селі Шили (Тернопільщина) було збудовано Народний дім, який був художньо оформлений, на стелі зображено портрети діячів української культури і політики Мазепи, Петлюри, Шевченка, Франка. У 1938 р. в Шилах з'явився художник Савчук, майстер альфрейного розпису та знавець орнаменту. Саме він виконав ці портрети, а також розписав стіни копіями картин — І. Рєпіна «Запорожці пишуть листа турецькому султану», чернівецького художника М. Івасюка «В'їзд Богдана Хмельницького в Київ» та «Битва під Крутами».

Портрети Петлюри і Мазепи, картина «Бій під Крутами» були замальовані відразу у 1939 році. Решту замалювали 1944 року. Якось зайшов військовий чин у Народний дім, показав на картину «Запорожці пишуть листа...» і сказав: «А это что за бандиты? Убрать немедленно!». Всі стіни, стеля були замальовані болотним кольором хаки, яким фарбували військові машини.

У 1956 р. до В. Беця звернувся голова колгоспу Махно з проханням реставрувати колишні розписи. Художник порадив йому не робити розписи на стінах, а на полотні, щоби на випадок чогось картини просто зняти зі стіни, й голова погодився. Вже наступного року В. Бець розписав частину цього клубу.

Копії з картин «Запорожці пишуть листа...» І. Рєпіна та «Три богатирі» В. Васнецова В. Бець зробив зимою 1957—1958 р., а також тоді ж виконав портрети ідеологів комунізму Маркса, Енгельса і Леніна. Ідеологія партії на той час дещо змінилась і портрет Сталіна вже був неактуальний. (Коли ще в 1955 р. Володимир з товаришами готувалися до здачі державного іспиту з дисципліни «Основи марксизму-ленінізму», викладач їм говорив: «У 1951 році потрібно було говорити «так-то й так...», а тепер потрібно говорити «ось так і так...»).

Картина «Бій за Тернопіль». Вперше художник побачив руїни вщент розбомбленого впродовж півтора десятиліть боїв Тернополя після війни, у 1951 році. Тоді Володимир Бець приїхав до міста у пошуках підробітків, працював у приміщенні новозбудованого вокзалу — малював картуші, розетки, капітелі. Вокзал був першою спорудою, яку вдалося відбудувати. Нерозібрані руїни Тернополя справили на молодого художника гнітюче й дуже болісне враження, вони потрясли його своїм жорстоким реалізмом. Володимир робив зарисовки з того металево-кам'яного погорілого згарища, які зберігав довгі роки.

До Тернополя В. Бець знов повернувся після закінчення ЛДПДМ у 1956 р. в пошуках роботи, у нього було тоді багато вільного часу. Як скульптор він взагалі не мав замовлень, в основному виконував роботи живописного характеру. Згадавши про зарисовки руїн, Володимир задумав намалювати картину боїв за Тернопіль, знайшов ніким не зайняті порожні гаражі. Там художник міг працювати вечорами і ночами.

З фрагментів зарисовок зруйнованого Тернополя В. Бець почав відтворювати середовище, де проходили бої, шукати композицію розміщення споруд (в місті була вулиця Панська, центральний готель «Польонія», найімпозантніший готичний кафедральний костел). Руїни готелю (тепер «Україна») зображені зліва на картині. З правого боку, де зараз розташований драматичний театр, в полум'ї горить житловий будинок довоєнного Тернополя. Далі руїни колишньої центральної гімназії і ряд інших будинків.

По лівій і правій боки художник зобразив фігури воїнів атакуючої радянської армії. В центрі і в глибині композиції — німецькі солдати. Картон майбутньої картини розміром 6 x 2 м був виконаний вугіллям й по завершенню сфотографований.

У 1963 р. художник переїхав до Львова на роботу у Львівське училище декоративного мистецтва ім. І. Труша (за часу директорства Віктора Тарасова). В училищі викладав рисунок і скульптуру. З 1971 р. почав працювати у своїй творчій майстерні, де впродовж 1983—1985 рр. й втілював життя свій задум — картину «Бій за Тернопіль». Задумана картина мала бути розміром 6 x 2 м, але з огляду на те, що для її демонстрації потрібно багато простору, була зменшена наполовину (розмір 3 x 1 м). Емоції, які переповнювали В. Беця ще під час споглядання зруйнованого міста, художник передав у стриманій, ахроматичній гамі. Це допомогло передати безглуздість вбивчої суті війни та сумні роздуми про місце людини у цих діях. Написане олійними фарбами полотно було продемонстроване на обласній художній виставці 1985 р. у Львові, присвяченій 40-річчю Перемоги у Великій вітчизняній війні. Тодішня цензура за фасадом соцреалістичної стилістики не побачила глибинної суті полотна: мізерність людини в надрах всепоглинаючої безжальної машини війни, в якій зіткнулись дві тоталітарні системи.

Трохи про скульптуру. Влітку 1957 р. Володимир Бець створив погруддя Тараса Шевченка і встановив його на місці знищеного поляками 1930 р. пам'ятника Тарасові у формі обеліска в Лисичинцях. Погруддя Кобзаря — це подарунок художника своїм односельцям. Пам'ятник Шевченкові був урочисто відкритий того ж року.

Взагалі в доробку художника є багато цікавих робіт, скульптурних портретів, оригінальних надгробків, пам'ятників воїнам, загиблим у Другій світовій війні. Так само, як і живописні роботи, а це краєвиди, натюрморти, квіти, портрети, вони потребують оприлюднення, аналізу, просто згадки про них як відображення переломного часу, складної епохи.

Про учнів. Після викладацької діяльності у Львівському училищі декоративного мистецтва ім. І. Труша Володимир Бець продовжував педагогічну роботу впродовж 1965—1975 рр. у Львівському політехнічному інституті. Там, на архітектурному факультеті, він навчав студентів рисунка, малярству та скульптурі.

У своїй творчій майстерні Володимир Бець створив камерний освітрянський осередок. Там він працював з учнями, дотримуючись неписаного закону,

що побутував до 1939 р. серед лікарів про безоплатні послуги для дітей колег. В його майстерні панувала дуже творча і демократична атмосфера, що аж ніяк не передбачало панібратства між учителем та його учнями. Молоді люди вчилися зазирати в сутність речей, по-філософському підходити до вирішення завдань з рисунка чи живопису, композиції чи скульптури. В основному це були майбутні студенти Львівського державного коледжу декоративного і ужиткового мистецтва ім. І. Труша, Львівської національної академії мистецтв, Національного університету «Львівська політехніка» тощо.

Зокрема, можна пригадати імена Володимира і Романа Одрехівських, Тараса Самотоса, Юлії Пігель (†Рути Вітер), Степана Беця, Романа Гарбуза та багатьох інших фахівців своєї справи. Ще на початку третього тисячоліття пан Володимир активно займався з молоддю, розкриваючи перед нею мистецькі обрії через осмислення минулого і сучасного, спираючись на свій багатий методичний досвід. Тепер художник присвячує свій вільний час улюбленій справі — знову багато читає, згадує, аналізує, не забуває свої «історичні проходи» звиклими маршрутами вулиць та стежками парків Львова, де милується його краєвидами і чудовою архітектурою.

1. Дуда І. Бець Володимир Андрійович / І. Дуда, Г. Кушнерик // Тернопільський енциклопедичний словник. — Тернопіль : Збруч, 2004. — Т. 1. — С. 13.
2. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом: Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття / О. Голубець. — Львів : Академічний експрес, 2001. — 176 с.

3. Трофимлюк В.А. Наші магістралі (1944—1945 рр. і по сьогодні) / В.А. Трофимлюк // Карби / додаток до журналу «Образотворче мистецтво». — 2002. — № 1. — С. 41—44.
4. Бадяк В. Мартиролог Львівської національної академії мистецтв: пошанований і призабутий / В. Бадяк [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/porta/Soc_Gum/Vlnam/2008_19/042.htm.

Olena Tsyymbaluk

VOLODYMYR BETS — ARTIST, SCULPTOR AND TEACHER: REMINISCENCES ON PERIODS AND EVENTS

The article has presented some reminiscences on essential periods in life and creative work by merited Lviv artist Volodymyr Bets. Those have covered his youth during hard times of the Second World War, his getting an artistic training in spite of the difficulties of the late Stalinist epoch and his professional — tutorial and creative activities under conditions of ideological pressure by the Soviet regime.

Keywords: flashbacks, education, war, Red Army, Ternopil, Shyly, Lysychynsi, artistic training, sculpture, painting, pupils.

Олена Цымбалюк

ВЛАДИМИР БЕЦЬ — ХУДОЖНИК, СКУЛЬПТОР, ПЕДАГОГ: ВОСПОМИНАНИЯ О ВРЕМЕНАХ И СОБЫТИЯХ

В статье представлены воспоминания об основных периодах жизни и творчества львовского художника Владимира Беца. Это — юность, которая пришлась на трудные времена Второй мировой войны, получение художественного образования в период сталинщины, работа и творчество в эпоху идеологического давления советской системы.

Ключевые слова: воспоминания, учёба, война, Советская армия, Тернополь, Шилы, Лысичинцы, художественное образование, скульптура, живопись, ученики.